

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Запорізький національний технічний університет

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**з виробничої практики у дитячо-юнацьких спортивних школах
студентів 4 курсу, що навчаються за освітньою програмою
«Фізичне виховання» спеціальності 017 «Фізична культура і
спорт» денної та заочної форми навчання**

Методичні рекомендації з виробничої практики у дитячо-юнацьких спортивних школах для студентів спеціальності 6.010201 «Фізичне виховання» денної та заочної форми навчання / Укл. І.В. Пущина, В.М. Мазін. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 16 с.

Укладачі: І.В. Пущина, канд. пед. н., декан факультету УФКС
В.М. Мазін, доктор пед. н., професор кафедри УФКС
І.А. Чередниченко, ст. викл кафедри УФКС
О.В. Порада, ст. викл кафедри УФКС

Рецензент: І.М. Бабій, к.пед.н., доцент

Відповідальний
за випуск: В.М. Мазін, професор

Затверджено
на засіданні кафедри
«Управління фізичною
культурою та спортом»
Протокол № 7
від « 15 » листопада 2018 р.

НМК факультету
Протокол № 5
від « 22 » листопада 2018 р.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
1 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2 ЗМІСТ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З РОЗДІЛІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ.....	6
3 ЗАЛКОВА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ПРАКТИКИ.....	9
4 ПІДСУМКИ ПРАКТИКИ	10
5 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ	11
6 ЛІТЕРАТУРА.....	12
Додаток А Індивідуальний план роботи студента-практиканта	14

1 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Виробнича практика – необхідний етап в підготовці майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту.

Навчальний план напряму «Фізичне виховання» передбачає проходження студентами виробничої практики в ДЮСШ (СДЮСШОР, школі-інтернаті спортивного профілю, відділеннях ШВСМ, СК тощо) у якості тренера.

Проведення виробничої практики відбувається на 4 курсі (8 семестр). Тривалість практики складає 8 тижнів.

Метою практики є вдосконалення знань та опанування сучасними методами організації роботи, що необхідні для здійснення професійної діяльності. Для досягнення поставленої мети під час практики вирішуються наступні завдання:

- ознайомлення студентів з новими технологіями, прогресивними формами організації праці в галузі фізичного виховання, олімпійського та професійного спорту в умовах ринкової економіки;

- надання знань щодо організаційної структури, системи матеріального, фінансового, медичного та наукового забезпечення об'єктів практики;

- ознайомлення із специфікою роботи тренерів-викладачів ДЮСШ та СДЮСШОР;

- набуття студентами знань, умінь та навичок щодо виконання професійних обов'язків з урахуванням специфіки роботи та вимог роботодавців;

- оволодіння сучасними засобами та методами наукових досліджень в дитячо-юнацькому спорті;

- підвищення конкурентоспроможності фахівців на ринку праці у галузі фізичного виховання, олімпійського та професійного спорту.

Після проходження практики студента повинен:

знати:

- основні положення сучасної теорії та методики підготовки спортсменів;

- мету, завдання, принципи, засоби, методи навчання та тренування з обраного виду спорту;

- суть та зміст структури підготовки до змагань з урахуванням закономірностей періодизації спортивного тренування;
- методику набору і відбору перспективних дітей у спортивні секції;
- особливості організації та проведення змагань з обраного виду спорту;
- матеріально-технічне забезпечення тренувального процесу та змагань.

Уміти:

- ефективно використовувати основні положення загальної теорії та методики підготовки спортсменів;
- здійснювати навчально-виховний процес в обраному виді спорту з урахуванням вимог сучасних науково-методичних концепцій програмування, контролю та управління процесом фізичної підготовки спортсменів;
- застосовувати основні положення теорії спорту для розв'язання завдань набору та відбору спортсменів;
- організовувати та проводити змагання з обраного виду спорту, виконувати функції судді та представника команди, дотримуватися правил техніки безпеки при проведенні тренувальних занять та змагань.

Керівництво проходженням практики в ДЮСШ та СДЮШОР здійснюється кафедрою управління фізичною культурою та спортом, в функції якої входить: призначення керівника практики; розробка методичної документації; проведення нарад методистів; методичне керівництво бригадами студентів-практикантів; поточний контроль за проходженням практики; проведення захисту практики; підведення підсумків практики; надання пропозицій, щодо вдосконалення програми, організації та методичного забезпечення практики.

Виробничу практику студенти проходять на спортивних базах м. Запоріжжя.

Підсумком проходження виробничої практики є диференційований залік.

2 ЗМІСТ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З РОЗДІЛІВ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

№	Модуль	Назва змістових модулів, що входять до даного блоку	Год.
1	2	3	4
1.	Організаційна робота	<p>1.Отримання інформації про зміст роботи ДЮСШ або СДЮШОР, про документи, які регламентують їх роботу на основі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - навчальної програми; - положень ДЮСШ або СДЮШОР; - бесід з представниками адміністрації ДЮСШ або СДЮШОР <p>2.Ознайомлення зі спортивною базою ДЮСШ або СДЮШОР</p> <p>3. Бесіда з головою ДЮСШ або СДЮШОР про організацію планування та контролю спортивно-масової та виховної роботи навчального закладу, комплектування навчальних відділень, зміст роботи, кадровий склад, завдання тренерсько-викладацького складу, показники роботи за останній час та ін.</p> <p>4. Повідомлення тренера-викладача конкретного навчального відділення про його комплектування та наповненість, рівень фізичної підготовленості спортсменів, планування навчальної роботи та організацію контролю за її якістю</p>	60

		<p>5. Отримання інформації від лікаря про організацію медичного контролю за станом здоров'я спортсменів та лікувально-педагогічне забезпечення навчального процесу</p> <p>6. Самостійна підготовка до захисту практики</p>	
2.	Методична робота	<p>1. Ознайомлення з документами планування та обліку спортивно-масової роботи ДЮСШ або СДЮШОР:</p> <ul style="list-style-type: none"> - програмою по видам спорту; - планом роботи тренерської ради на навчальний рік; - контрольними тестами та нормативами оцінки рівня фізичної підготовленості спортсменів; - контрольними питаннями або тестами оцінки рівня теоретичної підготовленості спортсменів; - журналами навчальних відділень; - індивідуальним планом роботи тренера-викладача; - звітами тренерів-викладачів; - Положенням ДЮСШ або СДЮШОР; - планом роботи ради ДЮСШ або СДЮШОР; - календарним планом проведення спортивних змагань; - планами підготовки збірних команд по видам спорту до участі у змаганнях; - кошторисом роботи ДЮСШ або СДЮШОР; - кошторисом на проведення окремого змагання 	35

		<p>2. Вивчення науково-методичної літератури за напрямками:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи диференційованого підходу в спорті; - спрямованість фізичних навантажень в фізкультурно-оздоровчому тренуванні студентів; - особливості планування фізичних навантажень у дівчат; - моніторинг фізичного стану спортсменів; - самоконтроль під час занять спортом 	
3.	Навчально-тренувальна робота	<p>1. Спостереження та аналіз методики проведення навчально-тренувальних занять тренерами</p> <p>2. Самостійне проведення 20 навчально-тренувальних занять</p> <p>3. Проведення педагогічного аналізу 3-х навчально-тренувальних занять та складення на їх основі письмового звіту; 3-х хронометражів занять з розрахунком загальної та моторної щільності тренувального заняття; складення 3-х фізіологічних кривих заняття. Аналіз і оцінка.</p> <p>4. Участь в роботі ради ДЮСШ або СДЮШОР, методичних семінарах та ін.</p> <p>5. Ведення обліку відвідування та успішності у закріплених групах</p> <p>6. Складання та затвердження планів-конспектів занять із спорту (20 шт.)</p>	45
4.	Спортивно-масова робота	<p>1. Складання положення про спортивно-масовий захід, звіту про його проведення</p> <p>2. Складання кошторису на проведення спортивно-масового заходу</p> <p>3. Участь в безпосередній організації та проведенні спортивно-масового заходу</p>	20

5.	Профорієнтаційна робота	1. Розповсюдження матеріалів з профорієнтації серед батьків вихованців ДЮСШ 2. Презентація навчального закладу серед вихованців ДЮСШ 3. Проведення анкетування серед юнаків і дівчат 16-17 років (11 клас). 4. Участь у Дні відкритих дверей на факультеті.	20
РАЗОМ			180

3 ЗАЛКОВА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ПРАКТИКИ

Студент повинен підготувати залікову документацію, що містить у собі такі документи:

Назва документу	Термін
1. Індивідуальний план роботи студента на практиці	1-6 тижд.
2. Аналіз установчих документів спортивної організації, у який проходить практика (Положення, Устав, Колективна угода та ін.)	1 тижд.
3. Аналіз посадових обов'язків тренера-викладача та керівного складу фізкультурно-спортивної організації	1 тижд.
4. Звіти про бесіду з керівником спортивної організації про організацію планування та контроль тренувальної, змагальної та виховної роботи, тренером-викладачем або інструктором та медичним працівником	1 тижд.
5. Річний план навчально-тренувальних занять в одній зі закріплених груп	1 тижд.
6. Двадцять планів-конспектів навчально-тренувальних занять в закріплених групах різних років навчання	1-6 тижд.

7. Звіти про проведення трьох: педагогічних аналізів і оцінки навчально-тренувальних занять, проведених тренером; хронометражів; пульсометрії та фізіологічної кривої (різних років навчання)	2-4 тижд.
8. План підготовки та проведення окремого фізкультурно-оздоровчого або спортивно-масового заходу	2-3 тижд.
9. Аналіз організації та проведення окремого заходу фізкультурно-оздоровчого або спортивно-масового заходу	5-6 тижд.
10. Положення про змагання (складання положення поточного змагання)	5-6 тижд.
11. Копії документів суддівства змагання (кошторис, протоколи, звіт головного судді та ін.)	6 тижд.
12. Звіт про проведення профорієнтаційної роботи (проведення бесіди, анкетування, розміщення рекламних матеріалів, участь у Дні відкритих дверей на факультеті управління фізичною культурою та спортом ЗНТУ)	1-6 тижд.
13. Надання анкет, які заповнили учні 11-х класів, оригіналів	6 тижд.
14. Щоденник практики та звіт про виробничу практику, підписані керівником бази практики та викладачем-	1-6 тижд.

Залікова документація здається на кафедру управління фізичною культурою та спортом. Термін подання залікової документації з усіх розділів – протягом 5 днів після закінчення практики.

4 ПІДСУМКИ ПРАКТИКИ

1. Підсумки практики проводять на звітній конференції.
2. Присутність всіх студентів та викладачів-керівників обов'язкова.
3. Студенти готують виступ, де висвітлюють підсумки проходження виробничої практики, її значення та пропозиції.
4. Результати виробничої практики відображаються в отриманні студентами диференційного заліку, який враховує оцінки з усіх видів роботи (самостійної, методичної, навчальної, фізкультурно-оздоровчої, профорієнтаційної, науково-дослідної).

5. Загальна оцінка виводиться в результаті обговорення і погодженості оцінок керівника-тренера бази практики та викладача-керівника практики ЗНТУ.
6. Студенти, які не виконали програму практики, не допускаються до Державної атестації і відраховуються з університету.

5 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в шкалу навчального закладу та європейську шкалу ECTS.

Інтервальна шкала оцінок встановлює взаємозв'язки між рейтинговими показниками і шкалами оцінок.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За виконання розділів навчальної роботи студент отримає такі бали:

- участь в установчій та підсумковій конференціях – 1 б. за кожну сесію;
 - проведення бесіди з директором ДЮСШ, завучем, старшим тренером відділення, тренером групи, медичним працівником – 1 б.;
 - складання плану-конспекту навчально-тренувального заняття для спортсменів закріплених груп – 0,5 б. за кожний план-конспект.
 - ознайомлення з плануванням та обліком роботи груп ДЮСШ та конспект річного плану роботи – 2 б.;
 - аналіз статутних документів на посадових обов'язків – від 1 б. до 5 б.
 - проведення педагогічного аналізу навчально-тренувальних занять тренера (різних років навчання) – 1 б.;
 - проведення хронометражу навчально-тренувальних занять тренера та їх аналіз (різних років навчання) – 1 б.;
 - проведення пульсометрії навчально-тренувальних занять тренера та їх аналіз (різних років навчання) – 1 б.;
 - проведення студентом, в якості тренера навчально-тренувального заняття – 2 б. кожне заняття;
 - надання допомоги в організації та проведенні спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів під час практики – 5 б. кожний захід;
 - проведення індивідуальних бесід з учнями випускних класів про факультет управління фізичною культурою та спортом – 10 б.;
- Додаткове індивідуальне завдання з профорієнтації – від 1 б. до 5 б. за кожне завдання.

6 ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Верхошанский Ю.В. Основы специальной физической подготовки спортсменов. М.: Физическая культура и спорт, 1988. – 331 с.
2. Волков В.М., Филин В.П. Спортивный отбор. – М.: Фізкультура и спорт, 1983. – 176 с.

3. Волков Л.В. Теория и методика детского та юношеского спорта. К.: Олимпийская література, 2002. – 294 с.
4. Волкова В.Н. Комплексный подход в организации учебно-тренировочного процесса с детьми и подростками на этапе начальной спортивной подготовки. Программно-методические основы спортивных резервов / Валентина Волкова. – М.: Физкультура и спорт, 1980. – 120 с.
5. Келлер В.С. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів / Келлер В.С., Платонов В.М. – Львів: Українська Спортивна Асоціація, 1992. – 270 с.
6. Матвеев Л.П. Основы спортивной тренировки. М.: Физкультура и спорт, 1997. – 280 с.
7. Озолин Н.Г. Настольная книга тренера. – М.: Астрель, 2003 – 863 с.
8. Платонов В.М., Булатова М.М. Фізична підготовка спортсмена. – К.: Олімпійська література, 1995.
9. Платонов В.Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические положения / Владимир Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808с.
10. Платонов В.Н. Теория и методика спортивной тренировки. – К.: Вища школа, 1984. – 352 с.
11. Платонов В.Н. Теория спорта. – К.: Вища школа, 1987. – 424 с.
12. Платонов В.Н. Подготовка юного спортсмена / Платонов В.Н., Сахновский К.П. – К.: Раянська школа, 1988. – 288 с.
13. Филин В.П. Теория юношеского спорта. – М.: Физическая культура и спорт, 1987. – 128 с.
14. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1 / Богдан Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 272 с.

Додаткова

15. Апанасенко Г.Л. Физическое развитие детей и подростков / Геннадий Апанасенко. – К.: Здоровье, 1985. – 80 с.
16. Апанасенко Г.Л. Эволюция биоэнергетики и здоровье человека / Геннадий Апанасенко. – С.Пб.: МГП «Петрополис», 1992. – 123 с.
17. Булич Э.Г. Здоровье человека: Биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции /

- Э.Г. Булич, И.В. Мурахов. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 424 с.
18. Душанин С.А. Тренировочные программы для здоровья / С.А. Душанин, Е.А. Пирогова. – К.: Здоров'я, 1985. – 31с.
 19. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания / Татьяна Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 1999. – С. 30-46.
 20. Кузнецова З.И. Развитие двигательных качеств школьников / Зинаида Кузнецова. – М.: Просвещение, 1987. – 202 с.
 21. Лях В.И. Ловкость и методика ее развития у школьников / Владимир Лях. – М.: АСТ, 1998. – 342 с.
 22. Правила соревнований по видам спорта (последние изменения).
 23. Романенко В.А. Диагностика двигательных способностей. Учебное пособие / Валерий Романенко. – Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. – 290 с.
 24. Фізичне виховання – здоров'я нації (1999 – 2005): Національна програма/ Держком. України з фіз. культури і спорту. – К., 1998. – 41с.

Додаток А
Індивідуальний план роботи
студента-практиканта

№ з/п	Розділ плану. Зміст роботи, заходи	Термін	Відмітка
1.	Участь в установчій методичній конференції		
2.	Участь у методичному занятті з викладачем-методистом		
I. Ознайомлення з об'єктом практики			
1.	Ознайомлення з діяльністю ДЮСШ		
2.	Ознайомлення з організацією навчально-тренувального процесу, виховною роботою, структурою і змістом підготовки спортсменів		
3.	Вивчення та аналіз статутних		

	документів фізкультурно-спортивної організації		
4.	Інше		
II. Організація навчально-тренувального процесу			
1.	Визначення контингенту вихованців спортивної школи		
2.	Ознайомлення з розкладом проведення тренувальних занять		
3.	Педагогічні спостереження за роботою тренера-викладача		
4.	Інше		
III. Навчально-тренувальна робота			
1.	Визначити мету, задачі тренувального процесу і виховної роботи зі спортсменами		
2.	Складання планів тренувального процесу (макро-цикли, мезо-цикли, планів-конспектів) тощо		
3.	Інше		
IV. Виховна робота			
1.	Визначити мету, задачі, форми і методи виховної роботи у відповідності з контингентом прикріпленої групи. Проведення виховних заходів. Підготовка планів бесід та семінарів.		
2.	Інше		
V. Проведення спортивних заходів, суддівство змагань			
1.	Складання регламентуючої документації з підготовки та проведення спортивних змагань		
2.	Інше		

VI.Адміністративно-господарська і фінансова діяльність			
1.	Вивчення фінансової документації спортивної організації (кошторисів, видаткових відомостей тощо)		
2.	Оформлення документації на проведення спортивних змагань		
3.	Складання кошторису витрат на проведення змагань		
4.	Інше		
VII. Методична і науково-методична робота			
1.	Вивчення методичних документів з тренерської практики		
2.	Вивчення методичних документів з питань організації проведення тренувального процесу		
3.	Вивчення методичних документів тренерсько-викладацької діяльності		
4.	Інше		
VIII. Суспільно-корисна робота			
1.	Участь у роботі тренерської ради		
2.	Участь у роботі педагогічної ради		
3.	Участь у роботі федерації з видів спорту		
4.	Інше		